

Tamme Leht

Jaanuar 2018

TL



*"Maailm on raamat ning need, kes ei rända,
loevad ainult ühte lehekülge sellest." -*

Püha Augustinus



Hindamatud hetked

Taevas oli suitsuhall ning tibutas vihma. Järjekord ulatus paleeaiast välja, aga ometi ei olnud tegemist piinarikka ootamisega, sest Katariina palee välimine kujundus üksinda oli juba suursuguse musternäide. Ümberringi oli kuninglik aed ning ka seal oli põnev uudistada. Palee sisemiski ei valmistanud pettumust: antiikmööbel, mis on maksnud hingeenda, lõputud ruumid, üks uhkem kui teine, nikerdised seinadel, mida võibki jääda uurima. Selliste visuaalidega Venemaa reis oli alanud.

Ükskõik, kuhu reisida, igalt poolt on võimalik tulla tagasi mõnevõrra rikkamana. Laieneb silmaring, sest nähakse asju vahele: saab maitsta kohalikku toitu, näha oma silmaga maailma kuulsaid vaatamisväärsuseid, jälgida kohalikke oma igapäevaseid toimetusi tegemas ning nautida võõrast arhitektuuri. Igaüks, kellel on vähegi võimalus, peaks reisima.

Victoria Prins — peatoimetaja



Tamme Lehe toimetused



Martti Teder
kirjanik ja toimetaja



Liisu-Johanna Olgo
toimetaja



Johanna Keres
toimetaja



Marju Vestman
keeletöötaja



Liisa Plovits
toimetaja



Anel Neumann
toimetaja



Mari Krüüner
toimetaja



Kristjan Kriisa
toimetaja

Marek Lepik
Richard Prost
Küljendajad
Karl Pütsepp
Juhendaja

Kertu Kollo
toimetaja

Eliisa Raal
toimetaja

Liisa Kukkes
toimetaja



Reis(id) ümber maailma

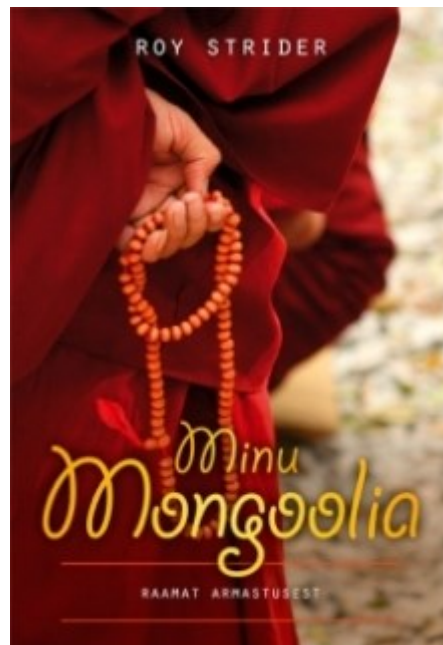
Eliisa Raal

Ilmad lähevad järjest külmemaks ja õhtud pimedamaks. Kutsub sooja päikese alla? Aga pole ei raha ega aega? Siis on õige aeg sukeldumaks ühte mõnusesse raamatusse, mis tooks päikese koju kätte ja viiks su endaga unistuste reisisihtkohta!

Roy Strider “Minu Mongoolia”

Rändaja Roy kuulub tippe vallutada tahtvate inimeste hulka. Mõned neist tippudest jäävad ka kättesaamatuks: võib-olla on aeg olnud selleks vale, võib-olla ei ole seda soosinud muude, esmapilgul tühiste pisiasjade kokkulangemine. Ja võib-olla pole vajagi tõusta iga mäe tippu, et teada, mida kõrgmäestikuõhk inimesega teeb. Lõppeks on üksainus kõrgus, mille vallutamine pingutust väärib – ja seda geograafiliselt kaardilt ei leia. Sest mine nii kaugele, kui tahad, minevik saab su alati kätte.

“Minu mongoolia” on äärmiselt ilus raamat, mis lisaks hämmastava reisilooga lummab lugejaid ka oma salapärasuse ja intiimsusega. Tegemist pole pelgalt reisikirjaga, raamatus peidab ennast ka armastuslugu, mis eristab teda tüüpilistest “Minu”-sarja raamatutest.



Tiit Pruuli “Minu maailm. Romantiku(te) heitlused”

Ma tahan kõike. Hinnaalanduseta, odava väljamüügita. Tahan nautida seda, kuis viin oma reisirühma läbi kõrbe nagu Mooses, ja tahan istuda üksi suurlinna pohmellises hommikuhämus. Tahan nutta väikeses külakirikus ja naerda neegrinaise suures süles, tahan rääkida Kierkegaardiga vaikusest ja hüpata Jay-Z kontserdil röökivas rahvamassis. Tahan olla ilmamaa serval – põhja- ja lõunapoolusel, lennata Padmasambhavana Himaalaja kohal, sõita rongiga läbi Venemaa, juua šampanjat presidentidega. Tegu on “Minu”-sarja sajanda raamatuga, mis kahtlemata eristub varasemalt ilmunutest. Autor on võtnud vastu väljakutse reisida paari aastaga läbi kümmekond paikamaailma erinurkades ning seejuures leida nende paikade erilised seosed Eestiga. Kõige huvitavam oli aga asjaolu, et tegemist oli võistlusega.

Lollipop'ide ja lunatic'ide linnas

Liisu-Johanna Olgo, fotod: Liia Viljand

Selle õppeaasta kümnendikud ei pruugi ajaloo- ja arheoloogiaõpetajat

Liia Viljandit küll tunda, kuid palavalt meenutavad teda tema õpilased

üheteistkümnendast ja kaheteistkümnendast klassist. Peagi tuleb õpetaja

Viljand tagasi, kuid kuhu ja miks õpetaja ära läks?



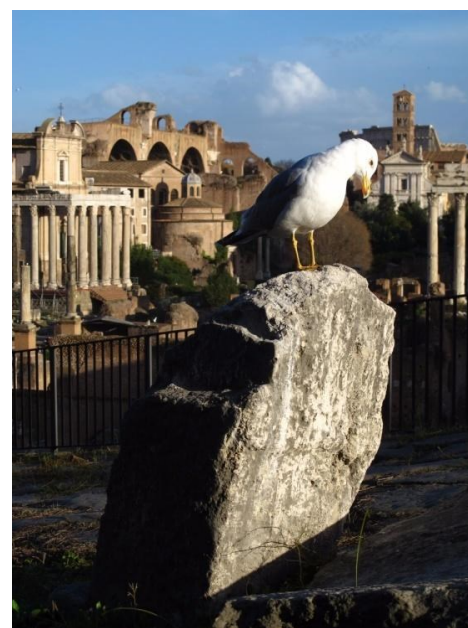
Nii vahvaks kui õpetamist ka Liia Vijand ei pea, siis tema jaoks on õppimine veel ägedam. "Välismaal koolis olles õpib mitmel tasandil. Teistsugune kultuurikeskkond, uued inimesed ja olukorrad sunnivad mugavustsoonest välja astuma ja oma kastist suuremat pilti nägema. Lisaks lai valik kirjandust ja erialaspetsialistid, kellega koostööd teha, annab hea pinnase teaduse tegemiseks," ütleb Vijand.



Nimelt läks õpetaja Liia end täiendama Inglismaale Yorki, mida on peetud ka lollipop'ide ja lunatic'ide linnaks, sest seal kanti hooletult vaimset ebatervete inimeste eest ja seal asusid šokolaadi (näiteks KitKati) tehased. "New York oleks liiga uus, kuid mulle meeldivad algupärased asjad – olen vanakooli inimene. York on vana roomlaste linn Eboracum ja viikingite Jorvik. Lisaks Rooside sõja valgete rooside dünastia on Yorkist - seega ideaalne koht arheoloogiaga tegelemiseks," nendib õpetaja.

Koduseid igatsev õpetaja on Yorkis suurepäraselt kohanenud ning tunneb ennast sealgi nagu kodus. "See ühiskond on vahest isegi rohkem omasem kui Eestis," tõdeb Liia. Tagasi tulles plaanib Vijand endaga kaasa võtta naeru ja rahulolu ja grammikese uusi teadmisi ning naljatamisi öeldes ka uusi kleite. Välismaalaste eesti rahvast eristamine on õpetaja arvates stereotüüpide toitmine, mis on aga liiga suur üldistus, kuid nagu Vijand ütles: "Sõltub kogemustest ja Inglismaa puhul ka klassikuuluvusest." Märksõnadeks tõstis ta esile Inglismaa puhul üliviisakuse ja pubid. Sekeldusi tekitas alguses õpetaja Liial *ground floor ja first floor, millega on nalja ja naeru olnud, kuid üleüldiselt on olnud tal mõnus kulgemine.*

Erilise kogemusena on jäänud õpetajale meelde lamba sisikonnast koosneva *haggis'e* söömine. Kuigi inglise köök pole just gurmee, nentis Vijand, et inglased on suur curry-armastus ja ilma *fish and chips'i* söömiseta pole ta ka olemata saanud. Oma õpingute käigus on õpetaja Liia kokku puutunud mitmete vaatamisväärsustega: York Minster, Clifftower, keskaegne linnamüür, Oxfordi kolledžid. Samuti käis hiljuti Vijand *workshop'il Roomas, kus sai näha nii võimast foorumit kui ka Pantheoni*. Õpetaja Liia Vijand plaanib, nagu ta ise ütles "Ikka ja alati, kui vähegi võimalik!", ka tulevikus tagasi minna. Seniajani, kui õpetaja tagasi tuleb, soovime, aga talle palju edu!



Minu südagi laulma peab teiste seas

Anel Neumann

“Võitmine polnud meie jaoks oluline, oluline oli see, et me üldse sinna saime,” mõtles Annabell mäetipus päikeseloojangut vaadates. Konkurss oli läbi ja oli aeg koju naasta. Terve koor seisis selle kõrge mäe tipus ja vaatas, kuidas päike järjest punasemaks muutus ja silmapiiri taha vajus. Tundus, nagu kiirustaks ta kuhugi.

Üle-eestiline tütarlastekoor Ilmalilled alustas oma tööd 2013. aasta sügisel. Noored saavad kokku umbes 6 korda aastas. Hooaeg algab augustis koorilaagriga Vana-Vigalas, kus saavad kokku kõik üle-eestilised kollektiivid, ja kestab maikuuni. Lauljad on erinevaist Eesti paigust, seega on ka laagripaik iga kord erinev. “Kõik on seal hästi sõbralikud ja kokkuhoidvad. Me oleme nagu üks suur perekond,” tõdes Annabell.

Oktoobrikuus sõitsid Ilmalilled bussiga Põhja-Itaaliasse, Riva del Garda linna. Tee sinna kulges läbi Läti, Leedu, Poola ja Saksamaa. Annabell: “Mägede vahel sõites oli tee selline, nagu sõidaks mööda vana Tartu-Võru maanteed, künklik ja kurviline. “Liblikad” tulid kõhtu ja kohati hakkas paha.”

Riva del Garda on väike armas linnake Alpide vahel, Garda järve kaldal. Linna nimigi tähendab tõlkes “Garda kallas”. Elu selles 16 000 elanikuga linnakeses oli rahulik, õhkkond vaba ja sõbralik. Konkursi ajal käisid lauljad vanalinnas ringi rahvariites. “See tõmbas kohe kohalike tähelepanu, eks see oligi nende jaoks midagi väga eksootilist,” märkis Annabell. Kohvikud ja restoranid olid hommikuti ja õhtuti lahti, siis olid tänavad rahvast täis, oli palju sagimist. Pärastlõunase puhkepausi ehk siesta ajal olid sögikohad suletud, tänavad olid vaikesed ja tundus, nagu oleksidki ainult koorid ringi liikunud.

“Keskpäeval jäi päike mäe taha ja kohe läks väga kiiresti külmaks. Kui muidu käisime lühikeste varrukatega, siis nüüd oli vaja tõmmata kampsunid või joped selga. Kui päike ei paistnud, oligi kohe külm, sest soojendas ainult otsene päikesevalgus. Me jõudsime sinna heal ajal, sest kohe peale meie lahkumist muutus ilm külmaks ja sajuseks. Saime nautida viimaseid soojasid päevi,” kirjeldasid koorilauljad kohalikke ilmaolusid.

Koorikonkursist. Tegemist oli In...Canto sul Garda nimelise koorikonkursiga. Sinna olid kokku tulnud erinevad kooriliigid Tšehhist, Saksamaalt, Kanadast, Horvaatiast, Indoneesiast, Iisraelist, Soomest, Ungarist, Lätist, Norrast, Hollandist, Iirimaa, Rumeeniast, Poolast ning muidugi ka Itaaliast ja Eestist.

Konkursil esinesid Ilmalilled kahe kavaga: lastekoori ja folkloori kategoorias. Koori juhatasid Ave Sopp ja Vilve Maide. Klaveril saatis Hain Hõlpus. Lastekooride kategoorias esitati sakraalseid ja itaaliakeelseid laule. Folkloori kategooria kavas tulid esitusele Eesti tuntud heliloojate Veljo Tormise ja Tõnu Kõrvitsa seatud lood ja eesti rahvaviisid. Just folkloori kava oli see, mis läks hinge nii lauljatele endale kui ka kohtunikele. Koorile mõjus eriti liigutavalt Tõnu Kõrvitsa seatud “Veere, veere, päevakene”, peale mille esitamist, lahkusid lauljad lavalt pisarates. Selle kõla oli nii võrratult hea. Folkloorikavaga teenisid nad kohtunike eripreemia – kõige silmapaistvama kava eest. Ilmalilled saavutasid nii lastekooride kui ka folkloori kategoorias teise koha.

Koorikohustuste kõrvalt jäi noortel aega ka ümbrusega tutvumiseks. Nii otsustasidki Janetta ja Annabell koos kümne koorikaaslasega lähe-

dal olevale mäele matkama minna. Nad tahtsid sellel asuvalle lossile pilku peale tahtsid visata. Kamp jõudis lossivärvani, ent see oli suletud. Neile tundus siiski, et loss oleks vaja ära näha ning nad ronisid kambakesi üle 3 meetrise lossimüüri ja selle taga oleva traataia. Viimaks jõuti lossiaeda. Tüdrukute jutu järgi oli see oliivipuid täis. Annabell kuulis seal esimest korda, et oliive ei tohi töötlemata süüa, sest need on muidu mürgised. Virsikupuid kasvab seal palju. Neid on igas aias, nii, nagu meil õunapuid. Kahjuks olid virsikud veel toored ja tüdrukud neid süüa ei saanud. Küll aga olid valmis viinamarjad, mille väädid kasvasid mööda seinu ja müüre ülesse.

Nad käisid seal veidi ringi ja avastasid alles siis, et loss oli suletud. Järsku hakati märkama neid ümbritsevaid turvakaamerasid. “Me olime nagu sissetungijad,” sõnas Annabell. Siiski jäid nad veel kauemaks aeda, sest mäelt avanes võrratu vaade. Päike oli just hakkanud loojuma. “Päike loojus Itaalias hästi kiiresti, silmnähtavalt. Ma filmisin päikeseloojangut, möödus 2 minutit ja päike oligi läinud,” kirjeldas Janetta

Kõige raskem osa oli lossiajast välja saada. Uuesti ületati traataed ja müür, kõigi käed ja põlved olid marraskil, püksid ja särgid katki, juuksed sassis. Aga nad olid kindlad, et see oli seda väärt. “Turismihooaeg oli juba lõppemas, turismikohad olid enamuses tühjad ja suletud. Hea, et selle ikka ära nägime,” arvas Annabell.

Koor käis veel ka rippraudteega või nagu kohalikud ütlevad, gondlitega, Alpides sõitmas. “Seal oli nii ilus, nagu “Helisevas muusikas”! Mäe otsast nägi silmapiiri ja Riva del Gardi linna. Me laulsime seal kõrgel üleval,” õhkasis Janetta ja



Annabell nagu ühest suust. Mägedes olid ka alpakad, kelle pehmest ja soojust villast kootud mütse, salle ja kindaid oli pea igal pool müügil. Just seal mäel sai koor teada, et nad on edasi pääsenud Grand Prix vooru. Uudis tuli kõigile ootamatult. "Meie koori mänedzer Kaija oli just kõne ära pannud ja hõikas, et saime Grand Prix'sse edasi. Kõik olid õnnelikud, dirigendid aga veidi ärevad, sest me polnud selleks valmistunud. Grand Prix voor oli kohe samal õhtul. Kuna me polnud selleks varasemalt laulu välja valinud, sest me ei uskunud, et sinna saame, pidime kõik ruttu õppima hakkama. Laulu õppimiseks oli neil aega ainult 2 tundi!" meenutas Janetta.

"Tegelikult läks meil hästi. Sellest kõigest jäi nii suur positiivne tunne," sõnas Janetta peale päikese loojumist. Ilmalilled olid endaga väga rahul, rasked ja aeganõudvad proovid ja Itaalia kõrvetav päike olid seda kõike väärt. Kuigi koor Grand Prix'd ei võitnud, olid nad nüüd ühise kogemuse võrra rikkamad ja lähedasemad.

Tänu Ilmalillede lauljatele Janetta Lukk (10KU) ja Annabell Sarapuu (10LO).

Meie koori tegemistel saate silma peal hoida fb-lehel Üle-eestiline tütarlastekoor Ilmalilled ja instagramis [@uetkilmalilled](#)



Pildid: *Elisabeth Prants*

Uued õpetajad: Agnes Vask

Kuidas Te jõudsite õpetaja elukutseni? Kui ma läksin ülikooli füüsikat õppima, siis oli mu kindel vastus kõikidele pärijatele, et minust ei saa MITTE KUNAGI füüsikaõpetajat. Füüsikud on ju ka väga edukad insenerid, analüütikud, ärimehed... Läks aga nii, et tudengitele pakuti alati õpilastele suunatud teaduse populariseerimise

programmide tegemisi, kus sai õpetajakogemust. Sealt hakkas amet üha rohkem meeldima. Füüsika on ju imelihtne! Tore on seda teistele selgitada.

Miks otsustasite kandideerida just Tamme gümnaasiumi? Mu kursavend Kristjan Kalam soovitas eelmise füüsikaõpetaja lahkumisel mulle seda kooli ja TTG juhtkonnale soovitas ta mind.

Mida Teie tunnis kindlasti teha ei tohiks? Siiralt vihkan

oma tunnis mulisejaid. Kui ei viitsi kaasa teha, ole vait ja lase vähemalt teistel (kaasaarvatud õpetajal) tööd teha. Lisaks, need, kes ilma õpetaja loata klassis olevaid eksperimentidevahendeid näpivad, viskan (akna kaudu) klassist välja.



Mis on Teie kõige suurem miinus?
Mul on vaja veel palju füüsikaõpetajana õppida. Lisaks kipun ropendama ja liiga palju siivutuid nalju tegema.

Mis on Teie lemmikfilm? BBC minisari "And then there were none"

Mis on Teie lemmikraamat? Vonneguti "Tapamaja, korpus 5" ja Pratchetti "The Nation". Soovitan soojalt.

Milline laul teeb Teil alati tuju rõõmsaks? Bruno Mars'i "Uptown Funk" on südamelähedane.

Kui soovite midagi toredat kooliperele öelda, siis võite selle ka kirja panna!
Teetööd, siis tuleb asfalt!



Unustamatud kogemused ja eesootavad seiklused

Eliisa Raal

Külastades eksootilisi riike teisel pool maakera või avastades metsi ja rabasid kodumaal, reisimisega puutuvad vähem või rohkem kokku kõik. Uurisime, milline kokkupuude reisimisega on Egeli Raudmäel, Lisbeth Oleskil ja Mathias Möttusel.

Milline on Teie suhe reisimisega?

Minu suhe reisimisega on üsna algusjärgus, sest olen veel küllaltki noor, kuid kindlasti on mul suur soov seda edasi arendada ja veel rohkem reisida. - **Egeli**

Suhe reisimisega on läinud ajas paremaks - veel gümnaasiumi ajal ei kippunud kuhugi, nüüd reisiks ideaalis 3 korda aastas Eestist välja ning Eesti sees (saartel, rabades ja loodusparkides) käiks kas või iga nädal. - **Mathias**

Kahjuks pole palju reisida saanud, kuid senised kogemused on olnud väga vahvad. Kui oleks võimalus, reisiksin kogu aeg. - **Lisbeth**



"Väga palju eredaid mälestusi on siinsamas Eestis" - Pildi autor Mathias Möttus

Milline on olnud Teie meeldejäävaim reisikogemus? Mis tegi selle eriliseks?

Minu kõige meeldejäävam reisikogemus oli kindlasti selle suve Prantsusmaa reis, seal käisin ma Erasmus+ projekti raames ja see oli reis, mida ma iial ei unusta. Meeldejäävaks tegid selle nii kaunis keskkond kui ka imelised inimesed, keda ma seal kohtasin. - **Egeli**



Eredamalt on meelde jäänud suusapuhkused Slovakkiasse, rannapuhkus Hispaaniasse ning pulmareis Pariisi. Eriliseks teeb reisi eranditult ja alati seltskond, kellega koos minnakse. Samas ei ole vähetähtis tegevus - aktiivne puhkus on minu esmavalik reisimiseks. Huvitav on veel see, et rohkem loovad mälestusi ebaharilikud sündmused, mis pole tavaliselt esmapilgul meeldivad, kuid millest võitjana väljumine loob head emotsiooni - kui keset ööd Poola maanteedel järjest autorehvid purunevad, kui lumetormiga lahtises suusatõstukis maa ja taeva vahel kõigud, kui keset rannapuhkust suure paduka kaela saad - sellised elamused liidavad seltskonda. - **Mathias**

Kõige meeldejäavam oli reis Londonisse, kus veetsin aastavahetuse. Páris mõnus tunne oli olla nii suure rahvahulga seas. - **Lisbeth**

Mis on Teie unistuste sihtkoht, mida kindlasti tahaksite elu jooksul külastada?

Minu unistuste sihtkoht, kuhu ma kindlasti ükspäev ka jõuan on Island - selle maa väiksus ja loodus on miski, mis on mind paelunud juba väiksest peale. -

Egeli

Unistuseks on olnud Põhja-Soome oma karge kliima, sügava lume ja koduste palkmajakestega,, kuhu plaanime peatselt minna abikaasaga 5. pulma-aastapäeva tähistama. Pärast seda hakame ilmselt ootama suvist motomatka ümber Eesti. - **Mathias**

Kindlasti tahaks reisida Taisse, olen sellest juba pikka aega unistanud. Või siis kuhugi mujale soojale maale. - **Lisbeth**



*“Vaade, mis äratav aina uusi emotsioone” - Pildi autor **Egeli Raudmäe***



Uued õpetajad: Grete Mai Rohtmets

Kuidas Te jõudsite õpetaja elukutseni?

Olen spordiga tegelenud pool oma elust, enamjaolt siis võrk- ja jalgpalliga. Gümnaasiumi lõpuklassis ei olnud mul tegelikult otsest sihti, kuhu kooli oma sammud seada ning kuidagi loomulik tee oli jätkata spordivaldkonnas. Õpetaja elukutse oli tegelikult juba lapsest saati hingelähedane, sest õpetajatööd olen kõrvalt näinud nii ema kui ka vanaisa näol. Valisin lõpuks klassiõpetaja ja kehalise kasvatuse-treeneri õppesuuna vahel ning otsustasin ikkagi spordi kasuks.

Miks otsustasite kandideerida just Tamme gümnaasiumi?

Esmalt tahtsin saada uut kandideerimise kogemust ja muidugi esitasin endale väljakutse, kas ikka saaksin hakkama. Kui kooli esmakordselt sisse astusin, tekkis kohe soe tunne ja tundsin, et see oleks kindlasti mulle õige koht. Vestlusel tekkis mul veel parem tunne, sest nüüdsed kolleegid olid väga sõbralikud ja tundsin end kohe väga hästi. Praegu olen igatahes väga õnnelik, et selle pakkumise vastu võtsin, sest õpin pidevalt midagi uut ning sinne keskkond tundub mulle igati hästi sobivalt.

Mida Teie tunnis kindlasti teha ei tohiks?

Mul on paika pandud kindlad reeglid, kuidas tunnis käituma peab ja tüdrukud on nendest teadlikud. Samuti teavad nad seda, mis järgneb vastamata hindele või riiete koju jätmisele, seega üldiselt tunni korraldusega meil probleemi ei ole. Eesmärgiks on ikkagi õpilaste kehalise aktiivsuse tõstmine ja seda muidugi lõbusate mängude kaudu. Ei saa mööda vaadata õppekava kohaselt paika pandud elementidest, kuid neid proovin edasi anda ka ikka positiivse emotsiooniga. Ma ei oska öelda, mida kindlasti teha ei tohi, aga elementaarsetest viisakusreeglitest oskab iga gümnaasiumiõpilane ise kinni pidada.

Mis on Teie kõige suurem miinus?

Oh väga hea küsimus. Ma olen ütleme nii, et perfektsionist ja tahan kõiki asju võimalikult hästi teha, mis võib kohati väga häiriv olla. Samuti ei oska ma paljudel puhkudel „ei“ öelda ja seega kuhjub asju palju, millega enam võib-olla enam toime ei tule. Siiaamaani õnneks probleemi ei ole tekkinud. Jätkates asjades, näiteks reeglite kinnipidamises olen ma väga nõudlik ja range, eks seda teavad neid juba omast käest. Kas neid nüüd just otseselt miinusteks saab pidada, aga seda saavad lugejad juba ise mõelda.

Mis on Teie lemmikfilm? Lemmiküsimustega on alati raske, sest ma pole kunagi endale järjestust teinud. Üldkokkuvõttes võin öelda, et filmidel peab olema sisu ja need võika alati edastada vaatajale mingi mõtte või tõetera, mida eluks kaasa võtta.

Mis on Teie lemmikraamat? Raamatute puhul loen pigem seiklusraamatuid või tõsielul põhinevaid teoseid, sest kui tegevust ei toimu või ühte ukse linki kirjeldatakse kaks lehekülge, siis tuleb mul lihtsalt uni peale.

Milline laul teeb Teil alati tuju rõõmsaks? Kuulan muusikat väga palju, kuna olude sunnil sõidan väga palju autoga. Mul pole välja kujunenud mõnda sellist pala, aga üldiselt kuulan muusikad vastavalt meeleolule, kuid Ed Sheeran sobib vist igas olukorras.



Jäär- oled talvekuudel eriti sihikindel kõigis kooliga seotud asjades ja reede õhtuti tunned end kui kala vees. Kui oled vallaline, siis praegu ongi hea aeg juhusuhetega tegelemiseks, küll see õige ka tuleb!

Sõnn- oled tavapärasest avatum ja partneriga sujub talvekuudel eriti hästi. Kui oled veel vallaline, siis on talv just hea aeg seda staatust muuta. Äkki on just tema see õige, kes sind juba ammu oma pinksioskusega võlunud on!

Kaksikud- võid saada sel kuul erilise tähtsusega kogemuse võrra rikkamaks ning on hea aeg tegeleda kõige muuga peale koolitöö.

Vähk- oled tavalisest otsekohesem ja võid sellega inimesi teravalt näpistada, katsuge säilitada endas tavapärane heatahtlikkus ning kõik loksab jälle paika

Lõvi- talvekuud on hea aeg enda sõpru ära kasutada ja nad enda heaks tööle panna. Oled võimukam kui kunagi varem. Samas peaksid koolitöös tähelepanelik olema ja hinded vähemalt positiivsed hoidma

Neitsi- tervise eest tuleks praegusel ajal rohkem hoolt kanda, võimalusel hoiduda alkoholist ning keskenduda rohkem tervislikule eluviisile ehk kehalise tunni ülelaskmine pole soovitatav

Kaalud- peaksid kaaluma erinevaid variante enne, kui langetad elutähtsaid otsuseid, kuid siiski on teil partneriga hea aeg laste ja abielu planeerimiseks

Skorpion- Vaatamata pidevale nohule on talvekuud ka sinu jaoks hea aeg romantikaks. Varu igaks-juhuks küünlaid koolikappi- kunagi ei tea, mis peale kooli juhtuda võib. Paha ei tee ka kätekreem.

Ambur- praegu on väga oluline sinu jaoks puhkus. Kui tunned end liiga väsinult, siis on õige aeg ühel päeval kool vahele jätta ja sammud hoopis V-spa poole seada. Tähtis on endale pühendada.

Kaljukits- oled närviline ja rahutu, soovid inimestest eemal olla ja mitte kellegagi suhelda, seetõttu peaksidki ennast mõneks ajaks koju unustama.

Veevalaja- praegu ei tohiks teha rutakaid samme, sest välisukse esine on talvekuudel eriti libe. Võid leida ennast ootamatult armukolmnurgas ehk vähemalt matemaatikaga läheb hästi.

Kalad- talvekuud on kalade jaoks justkui loodud. Võid kohata oma elu armastust, hingesugulast või saada hoopis miljoni euro võrra rikkamaks, kõik, mida sa teed, õnnestub.



Lõunakeskuse seikluspark

Tartu Lõunakeskuse seikluspark on väga aktiivne ja lõbus vaba aja veetmise viis. See asub Tartu suures kaubanduskeskuses, Lõunakeskuses, liuvälja kohal. Seal on kolm erineva raskusastmega rada, ehk tegevust jätkub kogu perele. Alates eelmise aasta talvest on seikluspargil ka ronimissein, kus saab oma ronimisvõimeid proovile panna. Varasemat kogemust seiklusrajale minekuks ei pea olema. Raja lõpuks ootab seiklejat õhusõit üle uisuväljaku. Seikluspark on avatud esmaspäevast reedeni kell 13.00-20.00 ja laupäeviti ning pühapäeviti kell 12.00-20.00. Viimased seiklejad lastakse rajale

15 minutit enne sulgemist.

Meie kooli jõulupeo üks sponsoritest on see aasta Lõunakeskuse seikluspark, ehk võtke aktiivselt osa mälumängudest ja teistest vahvatest võistlustest ning just teie võite võita seikluspargi kinkekaarte. Kui aga võit seekord sinu ei jõua, mine võimaluse korral ikkagi seiklusparki, kindlasti on garanteeritud üks lõbus ja seiklusrohke päev.

Rohkem infot: <http://www.tartuseikluspark.ee/lounakeskus/>

Emma Tolmats, Anett-Aliis Barkala



Kristiina Ehin
"Lapsed Ehitavad"

praami mänguväljakul
suurtest klotsidest torni
eesti ja vene lapsed koos

Zdes podhodit!
Pane siia!

Kui ümber läheb
nad naeravad
Kui saab kõrge
siis ahhetavad

Hvatit uže!
Ei üks klots veel!

Tõuseb tüli
Emad tõttavad ligi
Üks ema ütleb
Mnogo že igrušek igraite vmeste!
Teine ema manitseb
Olge sõbralikud!

Pannakse viimane klots

See praami paabelitorn
sai tõesti valmis
ja keeled ei seganud



Vanad nõule, noored jõule

Liisa Kukkes

Eesti keele klass on täitunud varajasel oktoobrikuu reedel kaunis uniste üheteistkümnendikega, kes loivates istekohad sisse võtavad ning enda poolrähmased pilgud tahvli poole suunavad. Klassis on täheldada teatavat jutusuminat, väikest ootusärevust ning õhus hõngub kellegi mahe hommikuse kohvi aroom. Uksele lähenevad sammud ning kostuvad tähelepanu tõmbavad hääled.

Kooli on jõudnud oodatud külaline - soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise volinik Liisa Pakosta, - et avada noorte silmi tänapäeva ühiskonnas palju kõneainet pakkunud äärmiselt olulise probleemi ees ning panna mõtlema teatud aspektide peale, millega värskest ellu astuvad ja tööturгу sisenevad noored peavad silmitsi seisma terve ülejäänud elu.

Loengut alustas Pakosta noormeeste ja neidude statistiliste peamiste erinevuse välja toomisega, kus need kõige sagedamalt tugevamini esile kerkivad ning millest on need eelkõige tingitud. Lisaks tuli ka luubi alla sooline palgalõhe, mis seda põhjustab ning miks on see probleem nii Eesti ühiskonnas kui ka mujal Euroopas.

Loengu vältel jagas Liisa Pakosta hulganisti näpunäited, mis aitaks vilumatutel noortel töövestlustel ning üldisemalt tööturul edukalt saavutada läbilöögivõime. Näiteks soovitas ta tööle kandideerimisel ära kasutada just noortele iseloomulikku entusiasmi ning energilistust.

Vaimustuse väljendamine soovitud töökoha suhtes võib osutuda üpris kasulikuks manöövriks töövestlusel. Oluline on aga asjaolu, millele võrdse kohtlemise volinik ekstra tähelepanu suunas, et noor ei hilineks mitte mingil juhul vestlusele. Selline apsakas võib maksta kätte ning oluliselt vähendada tööle saamise šansse. Ehk siis olgem täpsed!

Samuti tuleks osata hinnata ning esitada enda võimeid ja oskusi adekvaatselt. Noormehed tihtipeale kipuvad olema endaga pigem rahul ning võibolla isegi esitlema end natuke liialdatud võtmes. Nad on visamad kõrgema palga küsimisel, mis tuleb reaalsuses neile ainult kasuks. Kuid neid seevastu kalduvad end tohutult alahindama, kergemini leppima pakutud või isegi oluliselt vähendatud palganumbriga. Siit tuleneb ka soovitus - noormehed, jätkake samas vaimus; neid, olge riskijulgemad, enesekindlamad ja hinnake ennast adekvaatselt.

Pakosta rõhutas suhtlemisoskuse olulisust. Noorte peamine probleem seisneb selles, et nad saavad eakaaslastega suhtlemisel suurepäraselt hakkama, kuid endast vanematega suhtlemisel jäävad vahel hätta. Noored ei oska alati leida seda ühist keelt ja mõistmistasandit endast vanemate inimestega. Selleks, et hõlbustada soovitud töökohale saamist, tuleks aga arendada suhtlemisoskust inimestega erinevatest vanusegruppidest, sest siis on lootust, et on võimalik vältida piinlikke olukordi ning on lihtsam üksteisest ehk aru saada.

Ei saa ka mainimata jätta nõuandeid, et noor peaks harrama kinni mitmetest tööotsadest, omandama võimalikult palju kogemusi, olema ise heatahtlik ja avatud ning panustama maksimaalse aktiivsusega meeldiva töökeskkonna loomisesse.

Loengu lõpuks olid õpilaste silmad särava lõõnud ja pead paksult mõtteid-muljeid täis ning küsimustele vastused saadud. Kohtumine oli kahtlemata kasulik, hariv ja pakkus omajagu mõtteainet kõigile. Eelkõige võiksidki kõik kaasa võtta sellest varajasest oktoobrikuu reedest otstarbekad näpunäited, sest need on tormakatele ja energilistele noortele praktilises elus suisa hädavajalikud.

„... nii elu täiusesse kanduda kui pintsli tõmme värvijulges maalis.“

(Artur Alliksaar)

Martti Tederi intervjuu sel õppeaastal Pekingis eesti keelt õpetava Külli Saiaga

Ilmselge on see, et kohanemine kahe nii erineva kultuuriruumi vahel on aeganõudev, kuid samas ka väga palju arendav. Kuidas on möödunud Teil Pekingi-ellu sulandumine ning kas tunnete seal end juba koduselt?

Kui mitte karta juhusel sabast haarata, siis võib elu ootamatuid vimkasid visata. Õnneks jätkus mul julgust hästi sisse tallatud rajalt korraks kõrvale astuda ja CV koos *cover letter'ga* teele saata, kui maikuu algu-

ses laekus emakeeleõpetajate listi teade, et Hiinasse vajatakse kogenud eesti keele õpetajat, kes töötaks praegu gümnaasiumis emakeeleõpetajana ja oleks õpetanud ka eesti keelt võõrkeelena. Vastasin tingimustele, kuna olen lisaks 20-aastasele Tamme gümnaasiumis oldud ajale töötanud 6 aastat Tartu ülikoolis eesti keele (võõrkeelena) õppetoolis.

Ajendas seiklus- ja teadmishimu, sest kellele siis



kauged maad huvi ei pakuks, ja idamaade kultuur, filosoofia ning religioon on ikka kuulunud servamisi mu lugemisvarasse. Palju sellest, mida peame iseenesestmõistetavalt euroopalikuks, on juuri pidi Aasias, praegu avastan iga päev üha rohkem seda, kui sarnased, läbipõimunud ja ühtekuuluvad ida ja lääs alati on olnud ja on, kuigi loogiline oleks otsida ja märgata vastupidist. Ja imestan, missuguste eelarvamustega meil õnnestub oma maanurgas ära elada.

Keda õpetate?

Pekingis õpetatakse praegu eesti keelt kahes ülikoolis: valikainena BFSUs (Beijing Foreign Studies University) ja ühe võimaliku peaaainena BISUs (Beijing International Studies University) Kesk-Euroopa keelte osakonnas. Töötan koos teise Eesti kolleegiga BISUs, kus meil on kaks rühma: ülikooli juures asuva kolledži meie mõistes gümnaasiumiõpilastest 13 edasijõudnut ja esimese kursuse tudengitest 16 algajat. Siin õpetatakse peaaegu kõiki Euroopa keeli ja muidugi hiina keelt, kultuuri ja ajalugu ning turismindust, majandust, õigust, kommunikatsiooni nii hiinlastele kui välistudengitele. Kõikide võõrkeelte õpetajad püütakse leida emakeelekõnelejate hulgast.

Traditsioonilise ülesehitusega ülikoolilinnakus elavad tudengid ja õppejõud suhtlevad palju ka väljaspool tunde ja loenguid spordiväljakul, ekskursioonide jpt vabajaetevõtmiste käigus, minu jaoks on olnud kohati päris ootamatu ja lustakas küpses eas üsnagi Hollywoodi-filmilikku *campuse-ellu sukelduda*.

Kas hiina üliõpilased õpivad palju?

Jah ja ei. Minu arvates on siinse üliõpilaskonna põhjal järeldusi tehes muut hiinlaste tohutust püüdlikkusest üle paisutatud. Meie gruppides on nii väga töökaid, kõike lennult haaravaid, keskmisi kui ka oma tööharjumuste ja aja planeerimisega üsnagi hädas olevaid tudengeid. Inimvõimed ja nende piirid on ikka kõikjal ühesugused.

Küll aga on gümnaasiumiealiste koolipäev mõttetult pikk: nad peavad kohal olema 7.40, et 20 minutit korrata ja päevaks valmistuda, siis on kaks paaristundi (90 min) ja vahel ka üks 45minutiline tund. Pärast umbes tunnist lõunat alates kl 13.20st on veel kaks paaristundi ja pärast poolteisetunnist õhtusöögiaga n-ö pika-päevarühm kodutöödeks 18.30-20.00. Minu ettepanek lubada hommikul 20 min kauem magada ja õhtul ise otsustada, kes, millal ja kui kaua õpib, lükati tagasi, sest tegemist on üleriigilise korraldusega.

Õnneks on tudengiealised rohkem oma aja peremehed, seetõttu püsib ka nende huvi, elevus ja energia ning jõuvarud ja efektiivsus on suuremad.

Millega Hiina üllatab?

Lugemishimuliste ja haritud inimestena peaksime ju kõik Hiinast nagu mistahes teisest paigast maailmas üht-teist teadma. Aga päriselt ikka ei tea, kui pole ise kogenud.

Mõned argieludetailid

22 miljoni elanikuga Peking peaks tunduma ülerahvastatud *city'na*, aga mõjub pigem vaikse, rahuliku idamaise provintsilinnana, mõned rabava arhitektuuriga pilvelõhkujatest koosnevad kesklinna- piirkonnad välja arvatud.

Esimesena torkavad silma hääletute tontidena liikuvad elektrijalgrattad, -rollerid, autod, mille liikumist reguleeritakse valjude hõigetega, järgmisena pisikaubandus, mis toimub nendesamade peamiselt kolmerattaliste liiklusvahendite igaks otstarbeks ümber ehitatud kärudelt, seal valmivad pitsad, pannkoogid ja ühepajatoidud, grillitakse liha, kaubeldakse puu- ja juurviljade hiigelkuhjadega, tehakse massaaži, valmistatakse võtmeid jms, kolmandaks, kogu aeg iga inimese käes wechat'ivad mobiiltelefonid, mis rahuldavad kõikvõimalikud teenusevajadused, ka võib näiteks CR-koodiga kiiresti lahti lukustada suvalisel tänaval ootava jalgratta ja jätta ta maha järgmise punkti. Pangakaarti kasutavad vähesed ja sularaha on vaja peamiselt turul või tänaval.

Pekinglased

Esmapilgul on nad rahulik heatujuline end igas olukorras vabalt tundev tasakaalukas kaine mänguhimuline ja üksteisega arvestav tossurahvas (nüüd külmemate ilmadega on nähtavale ilmunud ka mõned „päris“ saapad, aga üldiselt kulgeb kogu elu spordijalanõudes ja vägagi argises riietuses, kuigi kõik maailmakuulsad moetrendid on oma äridega kolossaalsetes kaubanduskeskustes esindatud).

Ühelt poolt peetakse lugu privaatsusest: kui tipptunnil metroos tungeldakse, siis õnnestub neil miljonitel seal peaaegu üksteist puudutamata hakkama saada, teisalt, kui pestud pesu vajab kuivatamist, siis ripub see (voodi-



Mäed Yang Shuos



kui pestud pesu vajab kuivatamist, siis ripub see (voodi- ja aluspesust jalatsiteni) valehäbita kas või kõige rahvarikkamal tänaval kõikide möödakäijate pilgu all.

Kui rohkem või vähem palaval päeval väsimus peale tuleb, võidakse kosutava une rüppe langeda pargipingil, muruplatsil, purskkaevu serval, keset kõnniteed, müügileiti taga, autokabiinis või rolleri sadulas.

Terve seeria olen pildistanud õuedel, tänavatel, parkides, bussipeatustes laua- ja muid mängu mängivatest seltskondadest, keda esialgu pidasin õllesõpradeks, siis sain aru, et alkoholi avalikus kohas ei tarbita, inimesed lihtsalt tunnevad teistega, ka võõrastega, koos olemise ja suhtlemise võimalusest mõnu, mitte ei raiska aega üksteist mittenägeval blaseerunud pilgul põrnitsemisele.

Segased lood hiinlase hingelaadiga

Väga riskantne, et mitte öelda rumal, oleks miljardilise rahvaarvuga riigi elanikkonna kohta üldistusi teha, seda enam et lisaks mandariinidele elab Hiinas 55 väiksemat rahvast, rangelt kultuurilisteks minoriteetideks kutsutut, kellest nt suurim on 16-miljoniline ja vähemalt 17 veel 1,3-10-miljonilised, seega eestlastest suuremad rahvad. Kas me teame - julgeme öelda -, mis on eestlasele tähtis? Mille nimel on ta valmis kartulikoori sööma? Või mida ta on valmis tegema, et mitte kartulikoori süüa? Veel keerulisem on väita midagi põhjanevat ja üldkehtivat hiinlase kohta.

Siiski võib ehk uskuda rahvusvahelist mõõtu kirjanikku ja õpetlast, Harvardi ning mitmete Hiina ja Euroopa ülikoolide õppejõudu Lin Yutangi, kes kirjeldas 1937.

a hiinlast kui **leebet, leplikku, rahumeelset ja rahuarmastavat, hea huumorisoonega, kainet, kangekaelset ning alalhoidlikku** inimest. *Kui paar esimest kõrvale jätta, siis võiksid need jooned kokku anda midagi, mida meie uhkusega oma rahva juures talupojatar-kuseks nimetama ja vist üheks oma alles olemise põhieelduseks peame. Niisugune raskesti tabatav-sõnastatav pealiskaudsel vaatllemisel nähtamatu*

Lõbus elu Yang Shuos



sisemine jonn ja tugevus.

Lin Yutangi sõnul oskab selline inimene tasakaalustada jõudeelu ja tegutsemist, suhtuda ellu terve huumoriga ega unusta, et alati leidub rumalaid, kes püüavad kõigest väest sehkendada, asjatada, võimutseda, sellal kui targemad saavad rahu lihtsalt mõnusasti olla ja elada.

Nii nagu meie oleme võõraste valitsejate kiuste (ükskõik kas sajandite või viimase poole sajandi perspektiivis) terve mõistuse säilitanud, võib märgata seda hiinlaste puhul, kui on tahtmist sügavamale pealispinna alla vaadata ja hoiduda rahvast riivatute ablase keisrite või arulagedate punaste põmmpeadega segi ajamast.

Mis teid häirib?

Nüüd oleks aeg viriseda siinse internetimüüri üle. Jah, ma tean, et olen Hiinas, aga ikka ajab närvi, kui Google'it või Youtube'i avada püüdes tühjad lehed vastu vaatavad, pangaülekanded ega digiallkirjastamine ei toimi ja blokist läbimurdmiseks peab riburada pidi erinevaid kõveraidsid teid kasutama. Samas tuleb ette, et poole või tunni või paari pärast on võimalik lõpuks sihile jõuda, või siis läheb meelest, mida üldse vaja oli.

Ja muidugi hirmutav saaste, mille eest ei kaitse mask ega respiraator, - miljoneid katva-toitva tööstuse produkt, mis rõõvib hingamiseks sobiva õhu, laastab tervise, varjutab taeva ja päikese.

Mida olete teada saanud hiina kultuurist ja kirjandusest?

Tegelen kõige sellega jõudu mööda oma tööga paralleelselt nii raamatutes tuhnides kui ise kohal olles-käies (näitustel, kontsertidel, muuseumides).

2000aastane klassikalise kirjanduse periood ja pisut üle 100 aasta modernismi on omaette lugu. Nii et jätame järgmiseks korra. Võin öelda nii palju, et gümnaasiumiõpingute käigus tegeldakse peamiselt vanade autoritega alates 11. saj e.Kr -19. saj pKr. Uuritakse – puuritakse tekste ja analüüsitakse luulet. Minu õpilaste väitel ei ole põhi- ega keskkoolis ilukirjanduse väljaspool tunde lugemise kohustust, aga nad tunnevad ja austavad kirjanikke ning peavad nende loomingut oma rahva uhkuseks. Uuemast kirjandusest nimetavad esimesena Lu Xuni, kes on Tammsaare mõõtu ja enam-vähem samaaegne prosaist, kes avab sügavuti rahva olemust ja meelelaadi.

Mõned tähtsamad tekstid on eesti keeles saadaval (Konfutsiuse „Vesteid ja vestlusi“, Laozi „Daodejing“, näpuotsatäis vanemat luulet Jaan Kaplinski ja Rein Raua ning uuemat Jüri Talveti



Aga hiina keel?

Jälle omaette pikk teema. Keel on põnev, ärritav, raskesti ligipääsetav, atraktiivne, ammendamatu ja kaunis. Ise külge ei hakka, tulemused olenevad sellesse panustamisest ajast ja intensiivsusest. (Sellega on nõus kõik, kes nii ja teisiti proovinud.)

Olen algajate hulgas algaja, püüan hakkama saada kõige elementaarsemates situatsioonides. Väljendid *qing geiwo ybei kafei* 'tahaksin tassi kohvi' või *haiyao yi kuai dangao* 'ka üks kook palun' või *duo shao qian* 'mitu raha see maksab?' jpt kuluvad ära. Ilma selleta ei saa, sest inglise keelt osatakse alates 150 meetri kauguselt ülikoolist sama palju kui eesti keelt. Kuna mitteverbaalsed oskused (näitlejameisterlikkus) kombineeruvad paremini emakeelega, siis on see kriitilistes olukordades vahetevahel tõesti käiku läinud. Kas sellest järel-dub, et eesti keelega saab Hiinas suurepäraselt hakkama, on igauhe enda otsustada!

Paljudel teenindajatel, nt müüjatel, ettekandjatel, on tõlkimiseks äpid. Võõramaalast aitab selline äpp, mis laseb joonistada ekraanile hiina tähed ja annab ingliskeelse vaste.

Siiski, hiina keele grammatiline struktuur ei ole keeruline, küll aga hääldus oma nelja tooni ja kõikvõimalike elisioonidega ja muidugi kiri, mis seisab läänlasel põiki ees nagu teine Hiina müür – peibutav, meelitav, lubav ja lootusetult eemale tõukav (kindlasti lahku kirjutatuna!).

Millest alustada Hiinaga tutvumist?

Igaühele jõukohaseks lugemiseks tänapäeva Hiina kohta on praegu EASi esindajana Pekingis töötava Annely Vilu raamat „Minu Shanghai“ või Olev Remsu „Kevad Hiinas“, hiinlase hingelaadi avab lääneinimesel mõistetavalt Lin Yutangi „Elamise tähtsus“, Lutsu raamatukogus on ka tema esimene raamat „My Country and My People“. Ja muidugi kooliraamatukogus virnas seisva Jüri Talveti maailmakirjanduse õpiku esimese osa ülevaatlilik ja samas põhjalik Hiina-peatükk.

NB! Võiks harjutada ka sooja vee joomist, mis on väidetavalt parim ravim ja elujõu allikas. Kes kauem Hiinas elanud, ütlevad, et on selle omaks võtnud ning tunnevad mujal puudust. Ka restoranis tuuakse kõigepealt lauale kannutäis sooja puhast vett. Kuuma ilma, külma ilma, nohu, kõha, käheda kurgu, väsimuse, närvilisuse, peavalu, kõhuvalu – kõige leevenduseks sobiv. Loogiline, me ju teame, et kohv ja tee on mürgid, mida võiks seega tarbida vaid erilistel puhkudel ja väga väikestes annustes!

Milleks eestlasele Hiina ja hiina keel?



Iga keele, kultuuri, maaga tutvumine avab uue perspektiivi, võimaldab silmaklappidest vabaneda. Aga konkreetselt, kui koolilõpetajal ei ole selget ettekujutust, kelleks saada, võiks õppida Tartu või Tallinna ülikoolis hiina keelt ja kultuuri ning siis Hiinas (eriti eksootilises Kesk- või Lõuna-Hiinas) inglise keele õpetajana paar, miks mitte kümme aastat tegutseda, et siis hea hiina keele oskusega, ilma ja eri kultuure näinuna koju tagasi tulla, asuda tegutsema ettevõtluses, hariduses, kommunikatsiooni- või mis tahes muul alal.

Muidugi võib teha ka vastupidi: enne tudeerida majandust, ajakirjandust, rahvusvahelisi suhteid, IT-d, keeli ja siis Hiinat tundma õppida. Olen kohanud eestlasi, kes projekteerivad Hiinas maju, äritsevad musta leivaga, juustu jt piimatoodetega, ehitavad naftasadamat, õpetavad põnevaid meetodeid kasutades inglise keelt, korraldavad Eesti-Hiina kultuuri-, haridus- ja kaubandussuhteid vms. Praegune Hiina on uus maailm, 19. saj Ameerika, pulbitsev katel, kus kõik muutub iga päevaga, kus kõik on võimalik ja mis ometi jääb alati millekski täiesti teistsuguseks, omasuguseks ja eripäraseks..

BISU elu ja vastuvõtutingimuste kohta võib igaüks ise lugeda (<http://en.bisu.edu.cn/>) Praegu siin Eesti üliõpilasi ei ole, küll aga nii mõneski teises Pekingi ülikoolis.

Mida soovida jõulude eel kooliperele?

Hiinas jõule ei peeta ja uus aasta tuleb alles veebruaris, nii et koolivaheajale pääsevad lapsed ja õpetajad alles jaanuari keskel, aga siis on lõbu laialt peaaegu veebruari lõpuni välja. Ometi on euroopalikku jõulumelu detsembri algusest suurlinnade äritänavatel tunda. Mul on üks jõulupidu koos Pekingis elava paarikümne eestlasega peetud ja loodetavasti sööme ka koos mõnede välisõpetajatega ühiselt jõulupraadi. Tudengitega jagame loosipakke, loeme salme ja laulame esimesel jõulupühäl.

Jõuluõhtu tahaks mööda saata, mõeldes küünlavalgel



kodule, lähedastele, sõpradele-tuttavatele – kõigile, kes hinge hellaks ja soojaks teevad. Loomulikult on selles kambas minu paljud head kolleegid ja muidugi õpilased, kelle pärast süda pisut kripeldab.

Soovin abiturientidele rahulikku endasse vaatamise aega ja koolivaheajast viimase pika kosutava ampsu võtmist enne suurt finaali!

Teistele ja (kõikidele!) lumise ja külma talve ning just selle tõttu eriti väärtusliku armastusest, sõprusest ja hoolimisest tekkiva hingesoojuse nautimise rõõme!

Olge uuel aastal viksib ja krapib, sest kes ei mõista lugeda, see saab tukast sugeda! Elu on karm, aga ilus!

Subway võileivakohvik

Meie külastasime Subway võileivakohvikut Tartu Lõunakeskuses 23. oktoobril. Subway sponsoreerib Tartu Tamme Gümnaasiumi selleaastast jõulupidu. Külastusest on edasi anda vaid positiivseid emotsioone: lahke teenindus, mugav koht ja maitsev toit. Tellisime kohapealt kaks väikest Subway saia, kaks küpsist ning kaks väikest jooki. Kõik varasemad kogemused, mis meil seoses Subway külastustega ette tulevad, on samuti positiivsed. Alati oleme saanud hea kvaliteediga toitu, mis ei võta ka hingehinda.

Tänavu on üle Eesti kokku juba 14 Subway võileivapoodi. SUBWAY® loodi 1965. Aastal Fred DeLuca ja Peter Buck'i poolt Ameerika Ühendriikides. Tänapäeval on SUBWAY® maailma suurim "submarine" tüüpi võileibu müüv frantsiisikett omades üle 44 000 võileivapoe 112 riigis. Esimene SUBWAY® Eestis avati 2013 aasta märtsis Tallinnas.

Subway Eesti Facebooki leht: <https://www.facebook.com/SubwayEesti/>

Anett-Aliis Barkala, Emma Tolmats

